

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-69-155>

УДК 340.1

ВПЛИВ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБ'ЄДНАНИХ НАЦІЙ НА ТУРИЗМ В КОНТЕКСТІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

IMPACT OF THE UNITED NATIONS ON TOURISM IN THE CONTEXT OF SUSTAINABLE DEVELOPMENT

Ахмад Зубайр

доктор філософії, доцент кафедри менеджменту,
Міжнародний гуманітарний університет
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-0503-0172>

Akhmad Zubair

International Humanitarian University

У статті досліджено вплив Організації об'єднаних націй на туризм в контексті сталого розвитку. Організація об'єднаних націй – це створена в 1945 році міжнародна структура, яка об'єднала в собі 193 держави. ООН є суб'єктом міжнародного права, головним завданням якого є кооперація зусиль для покращення умов життя по всіх регіонах, подолання бідності, захист навколишнього середовища, усунення будь-яких конфліктів між країнами і формування безпечного, спокійного та розвинутого світу. ООН має великий вплив на розвиток багатьох сфер життя світу, в тому числі туристичної галузі, яка має важливе значення для розвитку окремих країн та світу в цілому. В рамках Організації об'єднаних націй діє багато важливих структур, які розділяються по галузям для більш ефективного розвитку. Наприклад, в туристичній галузі в рамках ООН діє Всесвітня туристична організація (UNWTO). Для загального розвитку економічного, соціального та інших сфер життя, подолання бідності, захисту навколишнього середовища, в 2015 році ООН прийняла резолюцію, в рамках якої були прийняті 17 цілей сталого розвитку, які також сильно вплинули на туристичну галузь. Цілі сталого розвитку були прийняті для більш швидкого та рівномірного розвитку країн та особлива увага приділяється таким важливим компонентам, як економічний, соціальний та економічний розвиток. Ці три компоненти є основою в розвитку країн та туристичної галузі. Туризм має дуже велике значення для світового розвитку. Саме туристична галузь сприяє розвитку соціальних стандартів, сфери захисту прав та свобод людини, захисту навколишнього середовища, економіки країн та інші. Туристична галузь, наприклад, має великий вплив на економічний розвиток країн. Велика частка доходів у бюджет більшості країн надходить саме з туристичної сфери, в деяких країнах туристична сфера навіть складає більш ніж 50% ВВП, що показує наскільки важливим є туризм для країн та міжнародної спільноти. Саме для підтвердження цього, 2017 рік був оголошений роком сталого розвитку туризму та Організацією об'єднаних націй зроблено акцент на тому, що це надважлива галузь.

Ключові слова: міжнародне право, сталий розвиток туризму, Організація об'єднаних націй, туризм, сталий розвиток.

The article examines the influence of the United Nations on tourism in the context of sustainable development. The United Nations is an international organization established in 1945, bringing together 193 states. The UN is a subject of international law, the main task of which is to cooperate in efforts to improve living conditions in all regions, overcome poverty, protect the environment, eliminate any conflicts between countries, and create a safe, peaceful, and developed world. The United Nations has a great influence on the development of many spheres of life in the world, including the tourism industry, which is very important for the development of countries and the world. Within the United Nations, there are many important structures that are divided into sectors for more effective development. For example, in the tourism sector there is the World Tourism Organization (UNWTO), which operates within the UN. For the general development of economic, social and other spheres of life, poverty alleviation, environmental protection, in 2015 the UN adopted a resolution, which consists of 17 sustainable development goals, these goals had a great impact on the tourism industry. The sustainable development goals were adopted for a more rapid and balanced development of countries and special attention is paid to such important components as economic, social and environmental development. These three components are the basis for the development of countries and the tourism industry. Tourism has great importance for world development. Tourism helps in the development of social standards, the protection of human rights and freedoms, environmental protection, the economy of countries, and others. The tourism industry, for example, has a great influence on the economic development of countries. A large

share of the budget revenues of most countries comes from the tourism sector, in some countries the tourism sector even accounts for more than 50% of GDP, which shows how important tourism is for countries and the international community. The UN has proclaimed 2017 as the international year of sustainable tourism for development declared that this is a very important industry.

Keywords: International law, sustainable tourism development, United Nations, tourism, sustainable development.

Постановка проблеми. Туризм є надважливою галуззю для світового розвитку через те, що саме туризм має великий вплив на розвиток країн, в тому числі на розвиток економіки, соціальних сфер, та сфери захисту навколишнього середовища. Світ не зміг вирішити важливі проблеми, такі як питання подолання бідності, низький рівень економіки, безвідповідальне використання ресурсів землі, безвідповідальне відношення до навколишнього середовища, які також впливають на туристичну сферу. Саме для вирішення цих питань в рамках Організації об'єднаних націй було прийнято концепцію сталого розвитку із 17 цілями, які мають реалізовуватись міжнародною спільнотою в співпраці та кооперації для покращення умов у всіх регіонах, а також досягненню стійкого та збалансованого розвитку країн, що прямо пов'язане із розвитком туристичної галузі і збільшить туристичну привабливість багатьох регіонів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

До досліджень сталого розвитку туризму звертались такі українські науковці, як: Т. І. Ткаченко, В. Брич, Н. Галиш та ін., однак праці вчених направлені на висвітлення питань в основному загальної інформації про сталий розвиток туризму, а не аналіз впливу Організації об'єднаних націй на туристичну галузь в контексті сталого розвитку.

Метою статті є визначення впливу Організації об'єднаних націй на розвиток туристичної сфери у контексті сталого розвитку.

Виклад основного матеріалу дослідження. 25 вересня 2015 року Генеральна Асамблея Організації об'єднаних націй прийняла резолюцію 70/1 «Перетворення нашого світу: Порядок денний у сфері сталого розвитку до 2030 року». Цей документ встановив основні напрями розвитку для країн для того щоб Світ розвивався швидше і більш рівномірно. Основною метою документа є початок етапу стійкого розвитку країн в багатьох сферах для покращення екології, стандартів життя, та багатьох інших сфер життя, включаючи сферу туризму.

Важливо також вказати, що в 2015 році була прийнята резолюція Генеральної асамблеї Організації об'єднаних націй 70/93, в

рамках якої було оголошено 2017 рік міжнародним роком сталого розвитку туризму. В преамбулі резолюції встановлено, що міжнародна спільнота визнає важливість міжнародного туризму, і зокрема проголошення міжнародного року сталого туризму на користь розвитку, для покращення взаєморозуміння між народами у всьому світі, поширення знань про багату спадщину різних цивілізацій, забезпечення більш дбайливого ставлення до незмінних цінностей різних культур і зміцнення тим самим світу, а також міжнародна спільнота визнає важливу роль сталого туризму як корисного інструменту у справі ліквідації бідності, охороні навколишнього середовища, підвищення якості життя та розширення економічних прав та можливостей жінок та молоді та його внесок у рамках усіх трьох компонентів сталого розвитку, особливо в країнах, що розвиваються [3].

Концепція сталого розвитку, прийнята в рамках Організації об'єднаних націй встановила сімнадцять цілей сталого розвитку та 169 завдань. Концепція сталого розвитку була прийнята на заміну цілей розвитку тисячоліття та закріпила ті цілі, які, на погляд міжнародної спільноти, не були реалізовані. Як вказано в преамбулі резолюції, цілі сталого розвитку забезпечують врівноваження трьох вимірів сталого розвитку: економічного, соціального та екологічного.

Ці три напрямки розвитку є надважливими для розвитку туристичної галузі, бо розвиток туризму прямо пов'язаний із розвитком економіки, екології, та соціальної сфери. Цілі сталого розвитку також спрямовані на реалізацію захисту прав людини, дотримання свобод та багато інших сфер, що мають забезпечувати також розвиток туристичної сфери.

Як було вказано вище, Організацією об'єднаних націй було встановлено 17 цілей сталого розвитку, до яких відносяться:

1. Подолання бідності.
2. Подолання голоду.
3. Міцне здоров'я та благополуччя.
4. Якісна освіта.
5. Гендерна рівність.
6. Чиста вода та належні санітарні умови.
7. Доступна та чиста енергія.

8. Гідна праця та економічне зростання.
9. Промисловість, інновації та інфраструктура.
10. Скорочення нерівності.
11. Сталий розвиток міст та громад.
12. Відповідальне споживання та виробництва.
13. Пом'якшення наслідків зміни клімату.
14. Збереження морських ресурсів;
15. Захист екосистем суші.
16. Мир, справедливість та соціальні інститути.
17. Партнерство заради сталого розвитку [1].

Якщо проаналізувати всі цілі сталого розвитку в контексті туристичної галузі, можна помітити, що в сучасному світі, в якому глобалізація досягла дуже високого рівню і неможливо уявити розвиток окремих країн, без співпраці із іншими країнами, саме тому була створена ціль «партнерство заради сталого розвитку», яка встановила, що всі цілі сталого розвитку можливі тільки за умов співпраці глобальної спільноти для загального світового розвитку.

В контексті туристичної галузі надважливими є також цілі, які були створені для захисту навколишнього середовища, включаючи пом'якшення наслідків зміни клімату, збереження морських ресурсів, захист екосистем суші. Саме загрози глобального потепління, та катастрофи, які виникають через безвідповідальне відношення до навколишнього середовища, є однією з головних загроз для світу та туристичної сфери.

Глобальне потепління є причиною підвищення температури поверхні землі, що в свою чергу викликає, наприклад, такі природні катастрофи, як повені, лісові пожежі та інші. Такі природні катастрофи також сильно впливають на привабливість країн у туристичному сенсі. Так, наприклад в Австралії з серпня 2019 року по березень 2020 року були лісові пожежі, які виникли через аномальну жару та посуху, що мало руйнівний вплив на державу, екологію, флору і фауну, а також на туристичну привабливість країни. Через лісові пожежі було встановлено близько 350 мільйонів тон викидів вуглекислого газу в атмосферу, а також деякі регіони Австралії встановили режим надзвичайного стану. Фактори забруднення та лісових пожеж стали причиною погіршення туристичної репутації Австралії, що стало причиною зменшенню туристичного потоку до країни, яка завжди активно приймала туристів під час різдвяних свят.

Галузь захисту навколишнього середовища в цілому є надважливою в сучасному світі.

Організація об'єднаних націй в більшості документів вказує на важливість захисту навколишнього середовища, а також саме в рамках ООН була прийнята Паризька кліматична угода, яка була схвалена в 2015 році в рамках Рамкової конвенції ООН про пом'якшення наслідків зміни клімату. Головною метою Паризької угоди є обмеження зростання температури до +1.5 градуси від доіндустріальних рівнів.

Саме через велику значимість захисту навколишнього середовища, природних ресурсів, а також недопустимості розвитку глобального потепління, Організація об'єднаних націй закріпила цілі сталого розвитку, які відносяться до захисту екології, що також має великий вплив на розвиток туристичної галузі.

Всі цілі сталого розвитку є важливими для покращення туризму та світу, але важливий акцент також бажано зробити на третю ціль щодо міцного здоров'я та благополуччя, в рамках якої держави мають досягти покращення в галузі забезпечення здорового способу життя та добробуту людей.

Головною метою цієї цілі є зменшення смертності, боротьба із ВІЛ/СНІД, малярією та іншими захворюваннями, а також протидія розповсюдженню цих захворювань. Деякі захворювання можна розглянути в контексті медико-санітарних формальностей в туристичній галузі, бо процес вакцинації є важливим аспектом подорожей, які регулюються країнами. Так, наприклад, для подорожей в деякі країни, в яких є ризик зараження такими захворюваннями, як малярія, жовта гарячка та інше, було встановлено норми щодо обов'язкової вакцинації перед подорожжю для зменшення ризиків розповсюдження небезпечних захворювань. Такі стандарти прямо впливають на туристичну сферу, бо вони забезпечують безпеку туризму та своїх громадян.

Ризик розповсюдження небезпечних захворювань є фактором, який сильно впливає на туристичну репутацію країн і Організація об'єднаних націй через встановлення норм та стандартів в рамках цілей сталого розвитку намагається допомогти країнам покращити свої медичні галузі, що прямо впливає на туристичну привабливість.

Також важливо вказати, що туристична галузь була майже повністю зупинена в 2020 році, коли Всесвітня організація охорони здоров'я оголосила пандемію вірусу Covid-19, через який було повністю закриті

кордони в більшості країн світу, що стало причиною дуже великого удару по туристичній галузі світу. Туристична галузь в середньому по світу втратила 80-90% запланованих відвідувань, що дуже сильно вдарило по країнах, в яких туристична галузь є одним з головних видів фінансових надходжень.

Туристична галузь почала своє оновлення тільки після того, як були встановлені нові медико-санітарні формальності у вигляді вакцинації від вірусу Covid-19, а також в деяких країнах було встановлено норми щодо карантинних обмежень після приїзду, що погано впливало на туристичну привабливість, але було необхідністю для забезпечення безпеки країни. Так, наприклад, Греція, яка отримує велику частку доходів у бюджет від туристичної галузі, в 22 році прийняла трохи більше ніж 22 мільйони туристів, а в 2019 році кількість подорожуючих, які залишились на ночівлю, склала 119 мільйонів туристів. Тобто, на прикладі Італії можна зробити висновок, що туристична галузь дуже сильно постраждала під час виникнення пандемії.

Ціль сталого розвитку щодо міцного здоров'я є дуже важливою для забезпечення розвитку країн та боротьби із важкими захворюваннями, їхнім розповсюдженням, а також покращенням медичної сфери багатьох країн, що також вплине на туристичну привабливість країн.

Цілі сталого розвитку грають важливу роль в питанні захисту прав людини та основних свобод, а також встановлені цілей, в рамках яких мають розвиватись міста та громади. Країни у партнерстві мають діяти в рамках реалізації цілей сталого розвитку для розвитку міст, створення сучасної інфраструктури, забезпечення безпеки, економічного зростання, переходу на сучасні та на безпечні технології, що забезпечить розвиток світу в цілому, та стануть фундаментом для стійкого розвитку туристичної галузі.

Цілі сталого розвитку мають дуже сильний вплив на туристичну сферу. Так, для того, щоб зробити на цьому акцент, а також підтвердити важливість туристичної галузі, в 2015 році, Генеральна Асамблея Організація об'єднаних націй прийняла резолюцію 70/193, в рамках якої 2017 рік був оголошений роком міжнародного сталого розвитку туризму. В рамках цієї резолюції, ООН рекомендувала всім державам, системі Організації об'єднаних націй та всім іншим зацікавленим сторонам скористатися проведенням Міжнародного року для сприяння прийняттю заходів на всіх рівнях, у

тому числі щодо міжнародного співробітництва та надання підтримки сталому туризму як одному із засобів заохочення та прискорення зростання, особливо ліквідації бідності.

Фактор оголошення року міжнародного сталого розвитку туризму говорить про те, що ООН, а також міжнародна спільнота розуміє важливість туристичної галузі для розвитку світу. Туристична сфера має великий вплив на розвиток держав, включаючи економічний розвиток, так як в багатьох країнах велика частка доходів приходить саме з туристичної галузі [2].

Резолюцією 66/288 в 2013 році в рамках Організації об'єднаних націй був сформований Політичний форум високого рівня ООН зі сталого розвитку (HLPF), який був створений замість Комісії ООН зі сталого розвитку. Політичний форум є підрозділом Генеральної Асамблеї ООН та Економічної та соціальної ради ООН.

Політичний форум є органом, в рамках якого реалізуються програми сталого розвитку шляхом проведення сесій, які проходять кожного року. Останній форум пройшов з 8 по 17 липня 2024 року в Нью-Йорку. Головною темою було встановлено зміцнення Порядку денного на період до 2030 року та викорінення бідності під час численних криз: ефективно надання стійких та інноваційних рішень.

Відповідно до резолюції 66/288 форум високого рівня має забезпечувати політичне лідерство, керувати та виносити рекомендації з питань сталого розвитку.

Також політичний форум високого рівня має забезпечити більш ефективну інтеграцію трьох компонентів сталого розвитку на основі цілісного міжсекторального підходу на всіх рівнях [3].

Крім того, до політичного форуму високого рівня віднесено забезпечення міжнародної платформи для проведення діалогу на регулярній основі. Також в рамках цих діалогів мають проводитись аналізи досягнутих результатів та розробки програми дій для реалізації цілей сталого розвитку.

Висновки. Організація об'єднаних націй займає важливе місце в розвитку міжнародного права, світових стандартів та якості життя і навколишнього середовища. Саме Організація об'єднаних націй створила спочатку цілі розвитку тисячоліття, на заміну яких було прийнято 17 цілей сталого розвитку, головна задача яких – це покращення життя у світі, об'єднання держав для співпраці в рамках сталого розвитку та реаліза-

ція всіх цілей. Цілі сталого розвитку, які були закріплені резолюцією 70/1 «Перетворення нашого світу: Порядок денний у сфері сталого розвитку до 2030 року». Документ був прийнятий Генеральною асамблеєю Організації об'єднаних націй для всебічного розвитку світу, що прямо вплинуло також на розвиток туристичної галузі, бо саме питання економіки, соціальних стандартів, навколишнього середовища, медичних стандартів має важливе значення для туристичної галузі і також впливає на туристичну привабливість країн. Туризм має велике значення для світової економіки, для підтвердження чого в рамках Організації об'єднаних націй 2017 рік був

оголошений роком сталого розвитку туризму. Також в рамках ООН діє Всесвітня організація туризму, яка займається розвитком туристичної сфери. Крім того, в 2013 році в рамках ООН був створений Політичний форум високого рівня ООН зі сталого розвитку (HLPF), в рамках якого збираються щорічні конференції для об'єднання зусиль міжнародної спільноти з метою реалізації цілей сталого розвитку. Таким чином, можна зробити висновок, що Організація Об'єднаних націй має дуже сильний вплив на розвиток великого кола сфер життя, а також туристичної галузі, яка дуже важлива для зміцнення світової економіки.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ДЖЕРЕЛ:

1. Резолюція Організації об'єднаних націй 70/1 «Перетворення нашого світу: Порядок денний у сфері сталого розвитку до 2030 року» 2015. URL: https://www.un.org/en/development/desa/population/migration/generalassembly/docs/globalcompact/A_RES_70_1_E.pdf
2. Резолюція Організації об'єднаних націй 66/288 «Майбутнє, якого ми прагнемо» 2012. URL: <https://documents.un.org/doc/undoc/gen/n11/476/12/pdf/n1147612.pdf>
3. Резолюція Організації об'єднаних націй 70/193 «Міжнародний рік сталого розвитку туризму, 2017 рік». 2015. URL: <https://documents.un.org/doc/undoc/gen/n15/449/70/pdf/n1544970.pdf>

REFERENCES:

1. United Nations resolution 70/1 «Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development» 2015. URL: https://www.un.org/en/development/desa/population/migration/generalassembly/docs/globalcompact/A_RES_70_1_E.pdf
2. United Nations resolution 66/288 «The future we want» 2012. URL: <https://documents.un.org/doc/undoc/gen/n11/476/10/pdf/n1147610.pdf>
3. United Nations resolution 70/193 International year of sustainable tourism for development, 2017» 2015. URL: <https://documents.un.org/doc/undoc/gen/n15/449/67/pdf/n1544967.pdf>